

Editörden...

Dergimiz Hikmet Yurdu Düşünce – Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi te'lif, tercüme ve sadeleştirme çalışmalarıyla 8. Yılı'nın ilk sayısı ile karşınızda...

Bu sayımızda yayınlanmak üzere gelen makalelerden on altı tanesi hakemlerimiz tarafından yayınlanabilir görülmüş ve yayına alınmıştır.

Dergimizin bu sayısında gelen te'lif makalelerden ilki Prof Dr. Abdurrahman Kasapoğlu'nun "Kur'an Açısından Bir İletişim Engeli Olarak "Gürültü" adlı makalesidir. Yazar bu makalesinde iletişim sürecini olumsuz yönde etkileyen, iletişimin kesintiye uğramasına sebep olan, doğruluğunu, güvenilirliğini azaltan, kaynağın amaçladığı mesajı bozan, mesajın algılanmasında bilgi kaybı meydana getiren, iletilerin gönderilmesini ve alınmasını önleyen, iletilerde değişiklik ve sapmalara yol açan, iletişime müdahale ederek iletişim kanallarını tıkayan, iletişim düzenini rahatsız eden, görevini zorlaştıran bir olgu olarak değerlendirdiği gürültüyü Kur'an açısından araştırma konusu yapmakta ve Kur'an mesajlarının iletilmesine engel teşkil edebilecek tutum ve davranışlardan uzak durulması hususunda Kur'an'ın mesajlarını tespit etmektedir.

Te'lif makalelerden ikincisi Yrd. Doç. Dr. Ali Duman ve Arş. Gör. Şükrü Ayran'ın "Kâdî Abdülcebâr'ın Şer'iyat'ında ve Gazâlî'nin el-Mustasfâ'sında İcmâ' Anlayışlarının Karşılaştırması" isimli çalışmalarıdır. Yazarlar bu çalışmalarında İslam Hukuku'nun kaynaklarından biri olması bakımından büyük önem taşıyan icma'ı biri Mu'tezilî diğeri Şafiî önde gelen iki büyük usul aliminin nazarında ele almakta ve bu iki büyük alimin icma hususunda benzer ve farklı anlayışlarını ortaya koymaktadırlar.

Bir diğeri te'lif makale "Şehit Ebu'l-Hasan El-Harakânî'den Sarıkamış Şehitlerine İslâm'ın Cihat Ruhu Üzerine Bir Değerlendirme" adlı çalışmasıyla Yrd. Doç. Dr. Ahmet Emin Seyhan'a ait. Yazar bu çalışmasında Ebu'l-Hasan el-Harakânî'den Sarıkamış şehitlerine İslâm'ın cihat ruhu ve Müslümanların bu konudaki hassasiyetlerini ele almıştır. Ömrü boyunca İslâm'ı öğrenme, yaşama ve onu en güzel şekilde temsil ve tebliğ etme gayretinde olmuş büyük bir mutasavvıf olan Harakanî'nin cihat aşkını kazandığı Kur'ân-ı Kerim ve Sahih Sünnet'ten hareketle, yetiştirdiği talebelerine de bu cihat ruhunu aşılamayı başardığı tespitinde bulunan yazar, Harakanî'nin, Sahâbe modelini takip

ederek İslâm'ı tüm dünyaya tanıtmada konusunda üzerine düşen vazifeyi yaptığını söyler. Harakani'den yaklaşık on asır sonra dünyaya gelen ve onunla aynı cihat ruhunu paylaşan Sarıkamış şehitlerinin de Anadolu'nun Müslüman kalması için Allah yolunda hayatlarını feda etmiş ve bu konudaki iman ve kararlılıklarını ispatlamış oldukları sonucuna ulaşır.

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Akgün "Hadislerin Otantikliği Hususunda Bazı Oryantalistlerin Görüşleri ve 'Hadisin Özü' (Kern, Core) Kavramı" adlı çalışmasıyla bu sayımıza katkı yapmıştır. Macar oryantalist Ignaz Goldziher'in (1850-1921), hadislerin otantikliği konusunda bir kırılma noktasını teşkil ettiğini söyleyen yazar, bunun sebebini Goldziher'in şüpheciliğine bağlar. Goldziher sonrasında, hadislerin otantikliği hususunda, farklı görüşlerin ortaya konduğu birçok şey yazıldığını belirten yazar, bu çalışmalara konu olan meselelerden birini de hadislerin sahîh bir özünün olabileceğinin kabul edilmesi olduğunu tespit eder.

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Doğan "Ebu'l-Feth 'Abdilkerîm Eş-Şehristânî'ye Göre İnsan Ve Fiilleri" adlı makalesinde görüş ve düşünceleriyle İslâm ilim ve kültür tarihinde önemli bir yer işgal eden düşünür olan Ebu'l-Feth 'Abdülkerîm eş-Şehristânî'yi ve "insan ve fiilleri" konusundaki görüşlerini araştırma konusu yaparak bu sayımıza katkıda bulunmuştur.

Bu sayımıza katkı yapan bir diğer te'lif makale de "Kur'ân Kıssalarında Peygamberlerin "Öfke"si" adlı Yrd. Doç. Dr. Yunus Emre Gördük'e ait çalışmadır. İnsana mahsus öfke duygusunun Peygamberlerde de görüldüğünün delili olarak Kur'an'da geçen kıssaları konu edinen yazar, Kur'an'da Hz. Nûh, Hz. Lût, Hz. Yûnus ve Hz. Mûsa'nın kendi kavimlerine duydukları öfkenin anlatıldığı tespitini yaptıktan sonra, söz konusu peygamberlerin Kur'an kıssalarında bize bildirilen bu öfke duygularını, sebep ve sonuçları açısından inceleyerek, bu vesileyle verdiği mesajları tespit etmektedir.

Yrd. Doç. Dr. Mustafa Göregen "İslami Reddiye Geleneğinde Tebşirat Problemi" adlı makalesinde İslami reddiye geleneğini oluşturan, Hz. Muhammed'in tebşiratını Kitab-ı Mukaddes'ten delillendirme faaliyeti karşısında reddiye geleneğini konu edinmektedir. Tebşirat problemi, kaleme alınan bütün eserlerde tahrifle birlikte ele alınarak biri diğerinin sebep ve sonucu olarak değerlendirilmiştir. Yazar bu makalede reddiyelerde ele alınan Tevrat ve İncil'de Hz. Muhammed'in tebşiratı konusundaki deliller ile Yahudi ve Hıristiyan tarihinde, reddiyelerde ortaya konan delilleri destekler mahiyette aktararak günümüze kadar gelen bazı olaylar üzerinde durmaktadır.

Yrd. Doç. Dr. İslam Musayev'in, Nizamî Gencevî'nin hayatı ve ahlakla ilgili görüşlerinin konu edinildiği makalesinin ismi "Azerbaycanlı Şair ve Mütefekkir Nizamî Gencevî'nin Ahlakla İlgili Görüşleri" dir.

Yrd. Doç. Dr. M. Faruk Çifçi "Seyyid Şerîf Cürçânî'nin er-Risâletü'l-Îkudsîyye Fî Şerhi'l-Îkâşîdeti'l-Mensûbe ilâ Ebî 'Alî b. Sînâ Adlı Eseri" İnceleme ve tenkitli neşri ile bu sayımıza katkıda bulunmaktadır. Bu çalışmada nefis teorisiyle alakalı olarak İbn Sînâ'nın kaleminden çıkan kasidenin Cürçânî'ye âit şerhini konu edinmiştir. Kasidede kül renkli bir güvercine benzetilen nefsin ruhlar âleminden ten kafesine inişi, burada mahsur kalışı ve buraya alıştıktan sonra da araya ölümün girmesiyle tekamülünü sağlamadan tekrar eski yerine dönüşü konu edilmekte, bu serüven sembolik bir dille anlatılmaktadır. Cürçânî'nin şerhteki rolü ise bu sembolik dili açmak ve ifadeleri İbn Sînâ felsefesine uygun bir şekilde açıklamaktır. Çalışmada şerh yer yönüyle değerlendirilmiş, kasidenin diğer şerhleriyle mukâyese edilmiş, tahkik edilmesinin yanında diğer şerhlerdeki açıklayıcı ifadelerden istifadeyle şerhteki kapalı noktalar îzâh edilmiştir.

Dr. Zeynelabidin Kaya ve Arş. Gör. Tülin Sepetçi "Polislik Mesleğinin Hofstede'in Kültürel Boyutlarına Göre Değerlendirilmesi: Antalya Emniyet Teşkilatı Örneği" adlı makalelerinde Hollandalı sosyolog Hofstede'in orta koyduğu kültürel boyutlar temelinde, Türkiye'de polislik mesleğinin kendine özgü bir alt kültüre sahip olup olmadığının araştırılmasını yapmışlardır. Antalya Emniyet Teşkilatı'na bağlı çeşitli birimlerdeki polis memurlarına yapılan bir anket sonucunda elde edilen veriler ile Türk kültürel boyutlarının karşılaştırıldığı çalışma sonucunda eril-dişil kültür boyutu dışında tüm boyutlarının benzerlik taşıdığı tespit edilmiş, bu durumun polislik mesleği alt kültürünün ulusal kültürden etkilendiğini göstermekle birlikte, eril-dişil kültür boyutundaki farklılıktan, polis alt-kültüründe mesleki birtakım kültürel değerlerin geliştiği ve ulusal kültürden farklılaştığı tespitini yapmayı da mümkün kılmakta olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Yrd. Doç. Dr. M. Salih Geçit "Mütekaddimûn Dönemi Sünnî Kelâm Kaynaklarında Şîa'nın Nass Teorisinin Kendi Argümanlarıyla Reddi" makalesinde, Ehl-i Sünnet âlimleri ile Şîî âlimler arasında büyük tartışmalar ve fikir ayrılıklarına yol açan Hz. Peygamber'den sonra İslâm Devletinin başına geçecek en üst resmî ve idârî makam sahibinin tesbit veya seçimi için dinen belirlenmiş bir usulün olup olmadığı meselesini ve buna bağlı olarak Şîa tarafından ileri sürülen nass ve tayin yöntemini incelemekte ve

Şia'nın bu iddiasının yine Şii kaynaklardan hareketle reddedildiğini ortaya koymaktadır.

Yrd. Doç. Dr. Said Nuri Akgündüz "İktidâya İlişkin Üç Mesele" adlı makalesinde, Namazda imama uyma anlamındaki iktidâ konusunu ele alarak, namazda kendisine uyulan imamın itikadî mezhebi, fikhî/amelî mezhebi ve imamın dinin emir ve yasaklarına uyup uymaması manasında fâsıklık meseleleri yönüyle incelemektedir. Bu meseleleri seçmemizin, hem tarihî, hem siyasi nedenlerle meydana gelen bazı ayrışmaların bu fikhî meselelerin ortaya çıkmasında rolü olması dolayısıyla ele aldığını belirten yazar, mezheplerin doğuşu ile birlikte, farklı bir mezhepten olan kişinin arkasında namaz kılınıp kılınmayacağı, kılınırsa ne olacağı gibi soruların zihinleri meşgul ettiğini, bu hükümlerin tarih boyunca İslam ülkeleri ve şehirlerindeki uygulamalara da tesirleri olduğunu ve günümüzde de bu tür sorunların devam etmekte olduğunu belirtmekte ve bu konudaki fikhî birikimi inceleyerek ve bu meselede izlenebilecek yolu araştırmaktadır.

Bu te'lif makalelerden başka dört adet makale de sadeleştirme yoluyla dergiizin bu sayısında yer almaktadır. Sadeleştirmelerden ilki İzmirli İsmail Hakkı'nın "Zahirî Fikhî" adıyla Sebilü'r-Reşad Mecmuasının, C.2, Aded: 296, ss. 170-175'de yayınlanmış makalesidir. Yrd. Doç. Dr. Ali Duman bu makaleyi sadeleştirmiştir.

Yusuf Ziya'nın "İstanbul'da Yetişen İlk Filozoflarımızdan Kınalızade Ali Efendi'nin "Terbiye/Eğitim" Hakkında Ki Fikir Ve Görüşlerine Bir Bakış" adlı Mihrab Dergisi S. 4, s.101-105 1 Kanun-i sani 1923 yayınlanmış makalesini Öğretim Görevlisi Mustafa Bulut sadeleştirmiştir.

Hilmi Ziya'nın "Türk Kavimleri" adıyla Anadolu Mecmuası, İlim ve Edebiyattan Bahs Eyleyen Mevkute, Mayıs 1341, Sayı: 9-10-11, s.318-324 sayfalarında yayınlanan yazısını Muhammet Kemaloğlu sadeleştirerek dergimizin bu sayısına katkıda bulunmuştur.

"Türk Tarihine Başlangıç -ikinci ders-" adıyla Felsefe ve İctimâiyyât Mecmuası, yıl: 1, sayı: 6, Kanûni Evvel 1927, İstanbul, sayfa: 401-411'de yayınlanan yazıyı Muhyiddin adlı bir öğretmen kaleme almış ve Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı Doktora Öğrencisi Feyza Betül Köse günümüz diline sadeleştirerek aktarmıştır.

Bu sayımıza gerek te'lif gerek sadeleştirme çalışmalarlarıyla katkı yapan tüm yazarlarımıza ve bu makaleleri hassasiyetle değerlendirerek dergimizin en güzel bir biçimde

ıkmasına katkı yapan hakemlerimize teŖekkür etmeyi bir borç biliriz. Bir sonraki sayımızda görüşmek ümidiyle...